

Arbeids- og inkluderingsdepartementet
Postboks 8019 Dep

0030 OSLO

Deres referanse
200900122-/MOM

Vår referanse (bes oppgitt ved svar)
09/00081-2 /GS

Dato
2. mars 2009

Høringsuttalelse - Forslag til endring i lov av 15 mai 2008 nr 35 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven) og enkelte andre lover

Datatilsynet viser til Deres høringsbrev av 19.01.2009 om forslag til endringer i utlendingsloven og enkelte andre lover.

Datatilsynet har merknader knyttet til bestemmelsene om utvisning og registrering i Schengen Informasjonssystem (SIS).

Merknadene i det følgende er knyttet til Tilsynets erfaringer med behandling av enkeltsaker knyttet til registreringer i SIS. Datatilsynet ønsker å benytte anledningen til å spille disse erfaringene inn med tanke på en mulig omlegging av praksis eller endring av lovverket.

Konsekvenser knyttet til registrering i SIS

1. Manglende forutberegnelighet

Det er Datatilsynets inntrykk at registrering i SIS kommer overraskende på mange. Som kjent innebærer en oppføring i SIS, at man i praksis ikke vil kunne komme inn i andre land i Europa. Dette kan bli skjebnesvangert for mange som kanskje har nær familie i Europa som de ønsker å besøke, eller for personer som av andre årsaker vil reise til Europa. Spesielt vanskelig blir dette når det er fattet vedtak om varig utvisning, og det ikke oppgis hvor lenge vedkommende må regne med å være registrert i SIS.

Schengen-konvensjonens artikkel 112 regulerer oppbevaring av personopplysninger (se vedlagte *Opinion* fra JSA) og nasjonalt er dette regulert i SIS-lovens § 20. Bestemmelsene fastslår at registreringer etter hhv konvensjonens artikkel 96 og SIS-lovens § 7 skal vurderes senest etter tre år. Det skal da tas stilling til om registreringen skal fornyes. Det er ikke angitt hvor mange ganger man eventuelt kan fornye registreringen.

Verken Schengen-konvensjonen eller SIS-loven har altså noen endelige frister for hvor lenge en person kan stå oppført som uønsket i Schengen-området. Praksis når det gjelder fornyelse av registreringene må derfor iakttas nøye.

Datatilsynet bemerker at det ikke har detaljert kunnskap om de vurderingstemaer som legges til grunn når det gjelder registreringer i SIS etter SIS-lovens § 7 annet ledd (Schengen-

konvensjonens artikkel 96) og fornyelse av disse, men ønsker å minne om konvensjonens artikkel 93 der formålet med SIS er formulert. Enhver registrering og fornyelse av denne må med andre ord vurderes i henhold til hovedformålet som er opprettholdelse av den offentlige orden og sikkerhet.

Tilsynet antar at informasjon til søker om konsekvenser f. eks av oversittelse av frist fastsatt i vedtak om utreise eller andre utvisningsgrunner, vil kunne bidra til økt forutberegnelighet.

2. Spørsmål om proporsjonalitet

Datatilsynet stiller også spørsmål ved om grunnlagene i utlendingsloven for utvisning står i forhold til de konsekvenser det får for den registrerte – i praksis at man blir utestengt fra innreise til Europa. Det skal bemerkes at grunnlaget for utvisning er et forvaltningsvedtak uten de krav til f.eks bevisbedømmelse og kontradiksjon man har i en retts sak.

Dersom et varig utvisningsvedtak medfører varig registrering i SIS, mener Datatilsynet at dette er en konsekvens som ikke alltid vil stå i forhold til lovovertrædelsen. Datatilsynet har vanskelig for å se at Schengen-konvensjonen kan tolkes dit hen at f.eks oversittelse av en utreisefrist skal medføre livsvarig utestegning fra Europa.

3. Videre oppfølging fra departementets side

Datatilsynet ber departementet vurdere disse forhold med tanke på eventuelle presiseringer i lovverket eller endring av praksis. Dersom lovverk og praksis er i overensstemmelse med andre Schengen-staters, bør det vurderes å spille disse problemstillingene inn i internasjonale fora der departementet er representert.

Tilsynet stiller seg til disposisjon for videre dialog om disse problemstillingene, og oversender også denne uttalelsen til Innvandringsavdelingen som mulig rett adressat for innspillene og videre oppfølging.

Med hilsen

Georg Apenes
direktør

Guro Slettemark
seniorrådgiver

Vedlegg: • Opinion nr. SCHAC 2509 r1/02 (Joint Supervisory Authority)

Kopi m vedlegg: • Fornyings- og Administrasjonsdepartementet, v/Statsforvaltningsavdelingen, Pb 8004 Dep, 0030 Oslo
• Arbeids- og inkluderingsdepartementet, v/Innvandringsavdelingen, Pb 8019 Dep, 0030 OSLO